

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 30. juuni 2022
(OR. en)

10877/22

FIN 737

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. juuni 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 315 final
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE ELi eelarve vahendite sisse- ja väljavoolu pikaajaline prognoos (2023–2027)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 315 final.

Lisatud: COM(2022) 315 final

Brüssel, 30.6.2022
COM(2022) 315 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

ELi eelarve vahendite sisse- ja väljavoolu pikaajaline prognoos (2023–2027)

{SWD(2022) 175 final}

Sisukord

SISUKORD	1
1. Sissejuhatus	2
2. ELi eelarve vahendite väljavoolu prognoos aastateks 2023–2027	2
2.1. Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kulukohustustega seotud maksed	6
2.2. Maksed 2021. aasta eelsete kulukohustuste täitmiseks	9
2.3. Kulukohustuste vabastamine.....	10
2.4. Taasterahastu „NextGenerationEU“	11
2.5. Täitmata kulukohustuste taseme muutumine	12
3. ELi eelarve vahendite sissevoolu prognoos aastateks 2023–2027	13
4. Järeldused	14
I lisa. Prognoosi tulemused*	16
Tabel 1.1 Mitmeaastase finantsraamistiku vahendite väljavoolu pikaajaline prognoos aastateks 2023–2027	16
Tabel 1.2. Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kulukohustustega seotud maksed	17
Tabel 1.3. Maksed 2021. aastale eelnevate kulukohustuste täitmiseks	18
Tabel 2. Kulukohustuste prognoositud vabastamine	19
Tabel 3. Taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendite väljavoolu pikaajaline prognoos	20
Tabel 4. Täitmata kulukohustuste kogusumma muutus 2023. ja 2027. aasta vahel	20
Tabel 5. ELi eelarve vahendite sissevoolu pikaajaline prognoos aastateks 2023–2027	21

1. Sissejuhatus

Käesolevas aruandes esitatakse ELi eelarve vahendite sisse- ja väljavoolu prognoos perioodiks 2023–2027ⁱ. Tegemist on mitmeaastasest finantsraamistikust 2021–2027ⁱⁱ ja taasterahastust „NextGenerationEU“ⁱⁱⁱ tulenevate tulude ja kulude pikaajalise prognoosi teise versiooniga, millega ajakohastatakse 2021. aasta juunis avaldatud aruandes^{iv} esitatud hinnanguid.

Kooskõlas finantsmääruse^v artikli 247 lõike 1 punktiga c hõlmab prognoos järgmist viit aastat. Suurel määral kattub see ajavahemik eelmise aasta aruandega, milles erandkorras käsitleti seitset aastat (2021–2027), et anda terviklik ülevaade sel ajal vastset vastuvõetud mitmeaastase finantsraamistiku ülemmääradele vastavast eeldatavast tulude sissevoolust ja kulude väljavoolust.

Lisaks mitmeaastase finantsraamistiku kohta esitatud hinnangutele sisaldab käesolev prognoos ajakohastatud hinnangulisi makseid kõikide taasterahastu „NextGenerationEU“ programmide kohta. Need kulud lisanduvad mitmeaastasest finantsraamistikust kajastuvatele kuludele ning neid rahastatakse üksnes kapitaliturgudel tehtud laenuhingutest saadud tulust.

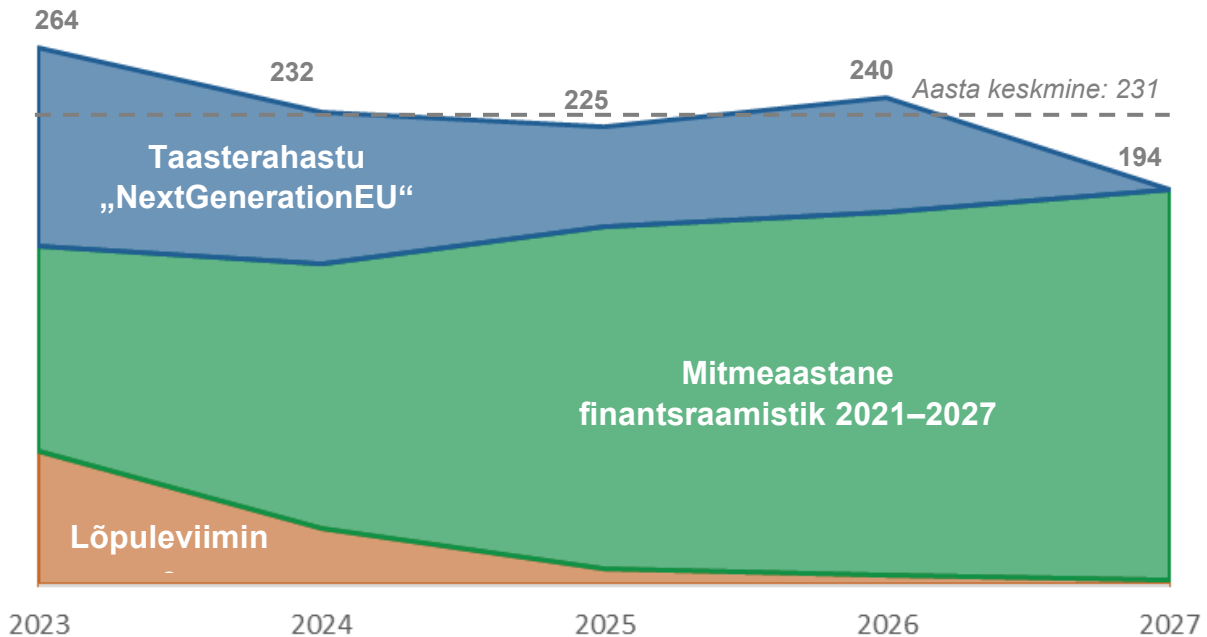
ELi eelarvest tehtavad maksed vastavad kulukohustustele. Käesolevas aruandes esitatud prognoosid põhinevad 2023. aasta eelarveprojektile^{vi} lisatud finantsplaneeringus sisalduvatel kulukohustustel. Need hõlmavad mitmeaastase finantsraamistiku kohandust^{vii} tulenevalt mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 7 kohaste reeglite ja jagatud eelarve täitmise raames elluviidavate programmide hilisest vastuvõtmisest, programmispetsiifilisi kohandusi mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 5^{viii} alusel ja vabastatud kulukohustuste uuesti kasutamist vastavalt finantsmääruse artikli 15 lõikele 3^{ix}. Tulude puhul põhineb prognoos omavahendite otsuses^x kirjeldatud tulude süsteemil. Tuluprognosis on arvesse võetud ka Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingut^{xi} (edaspidi „väljaastumisleping“).

2. ELi eelarve vahendite väljavoolu prognoos aastateks 2023–2027

Eelduste kohaselt moodustavad mitmeaastase finantsraamistiku järgmise viie aasta jooksul tehtavad maksed 1 156 miljardit eurot, millest 873 miljardit eurot jääb mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmäära piiresse ja 278 miljardit eurot makstakse tagastamatu toetusena taasterahastust „NextGenerationEU“.

Prognoos hõlmab mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklist 5 tulenevaid edasisi programmispetsiifilisi kohandusi ja vabastatud kulukohustuste uuesti kasutamist finantsmääruse artikli 15 lõike 3 kohaselt (need summad eraldatakse aastateks 2024–2027). Eelduste kohaselt korrigeeritakse programmispetsiifiliste kohanduste tulemusel automaatselt ülespoole ka mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste ja maksete ülemmäärasid 9,4 miljardi euro ulatuses, lisaks 2022. ja 2023. aasta kohta juba tehtud korrigeerimistele (kokku 3,3 miljardit eurot)^{xii}. Iga-aastase kohandamise täpne tase sõltub eelneva aasta konkurentsitrahvidest saadud tulust ja moodustab 2027. aastaks kokku 11 miljardit eurot (2018. aasta hindades).

Graafik 1. Maksete prognoos kategooriate kaupa (miljardites eurodes)

Prognoositud maksed ELi eelarvest ei jagune võrdlusperioodi lõikes ühtlaselt. Need sõltuvad järgmiste näitajate eeldatavast muutumisest: 1) uue mitmeaastase finantsraamistiku programme maksete alustamine (66 % maksete kogusummast), 2) taasterahastust „NextGenerationEU“ tehtavate maksete tempo (24 % maksetest) ja 3) perioodi 2014–2020 ja varasemate perioodide kulukohustuste täitmise lõpuleviimine (10 % maksetest). Hinnanguline iga-aastane keskmine vahendite väljavool on 231 miljardit eurot, millest 56 miljardit eurot rahastatakse kapitaliturgudelt taasterahastu „NextGenerationEU“ programmide jaoks võetud laenudest.

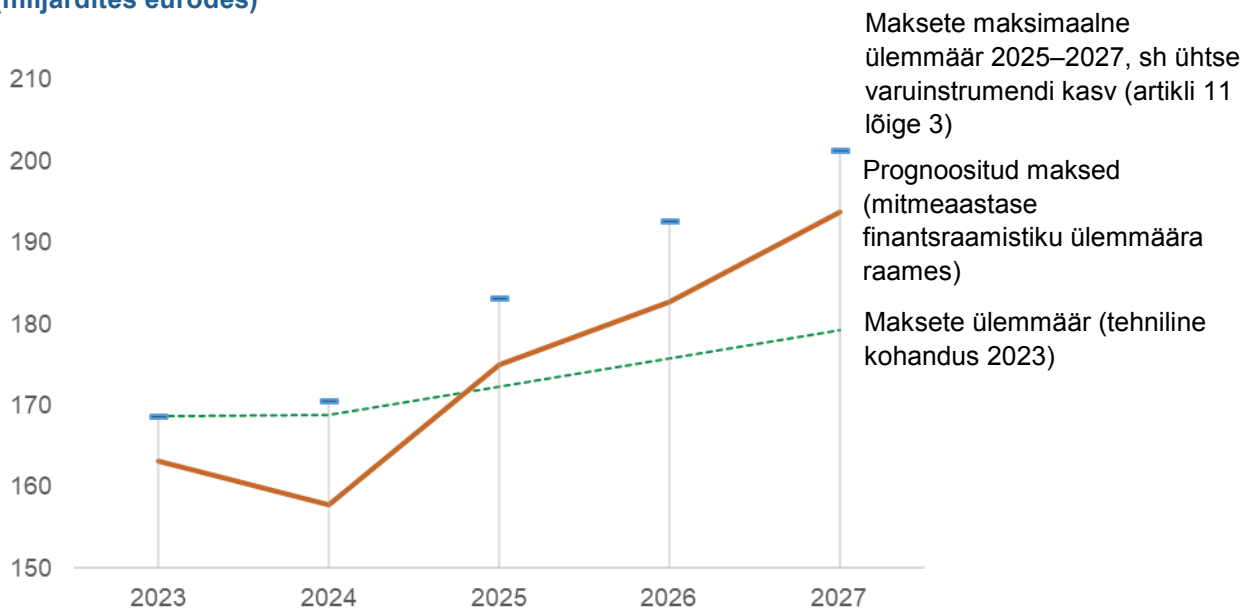
Eelduste kohaselt vähenevad perioodi jooksul tehtavad maksed stabiilselt pärast tiptaseme saavutamist 2023. aastal suuresti tulenevalt asjaolust, et taasterahastust „NextGenerationEU“ tehtavad maksed on valdavalt koondunud esimestele aastatele. Vahendite väljavoolu ajutist suurenemist on oodata 2026. aastal, mil tuleb teha kõik taasterahastu „NextGenerationEU“ lõppmaksed. Prognoosi kohaselt tehakse alates 2027. aastast makseid peaaegu täielikult ainult mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 programme alusel.

Prognoositud maksed, mille puhul keskendutakse praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtavatele kulutustele ja sellele eelnenud mitmeaastaste finantsraamistike lõpuleviimisele, on keskmiselt 175 miljardit eurot, kusjuures aastatel 2023–2024 on need alla ja aastatel 2026–2027 üle keskmise. Erinevus suurimate maksete tegemise aasta (2027) ja väikseimate maksete tegemise aasta (2024) vahel on ligikaudu 36 miljardit eurot. Ka eelmiste mitmeaastaste finantsraamistike puhul võib täheldada sellist struktuuri, mis on tingitud eelnevate finantsraamistike sulgemismaksete järkjärgulisest tegemisest ja asjaolust, et uued kuluprogrammid saavutavad täiskiiruse vastava mitmeaastase finantsraamistiku teises pooles.

Prognoositud varu mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmäär suhtes on 2023. ja 2024. aastal vastavalt 5,5 miljardit eurot ja 11 miljardit eurot. Aastatel 2025–2027 võib iga-aastane varu näida praeguste maksete ülemmääraga võrreldes negatiivne, kuna kolme aasta peale kokku ületab prognoos ülemmäär 24,6 miljardi euro võrra. Need lahknevused aastate lõikes tulenevad üksnes asjaolust, et maksete ülemmäärad on kehtestatud stabiilsel tasemel reaalkaalu põhjal, samal ajal kui rakendamine toimub eelduste kohaselt muutuvalt. Mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 11 lõike 1 punkti b kohase

automaatse korrigeerimismehhanismi alusel suurenevad teataval aastal kasutamata summade võrra tulevaste aastate ülemmäärad. Seepärast suurendavad kuni 2025. aastani prognoositud positiivsed varud 2025.–2027. aasta ülemmäärasid (mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 11 lõikes 3 kehtestatud piirides). Seda kohandust ja mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 5 kohast tulevast programmispetsiifilist kohandust (millega suurendatakse maksete ülemmäära veel 9,4 miljardi euro võrra) arvestades vastab mitmeaastase finantsraamistiku viimase kolme aasta jooksvate maksete prognoos mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 üldisele maksete ülemmäärale.

Graafik 2. Maksete prognoos võrreldes mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmääraga (miljardites eurodes)

2.1. Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kulukohustustega seotud makset

Üle poole mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alusel hinnanguliselt tehtavatest maksetest langeb ühtekuuluvuspoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) arvele. Seepärast tugineb pikaajaline prognoos suurel määral nende kahe poliitikavaldkonna rakendamise prognoosile.

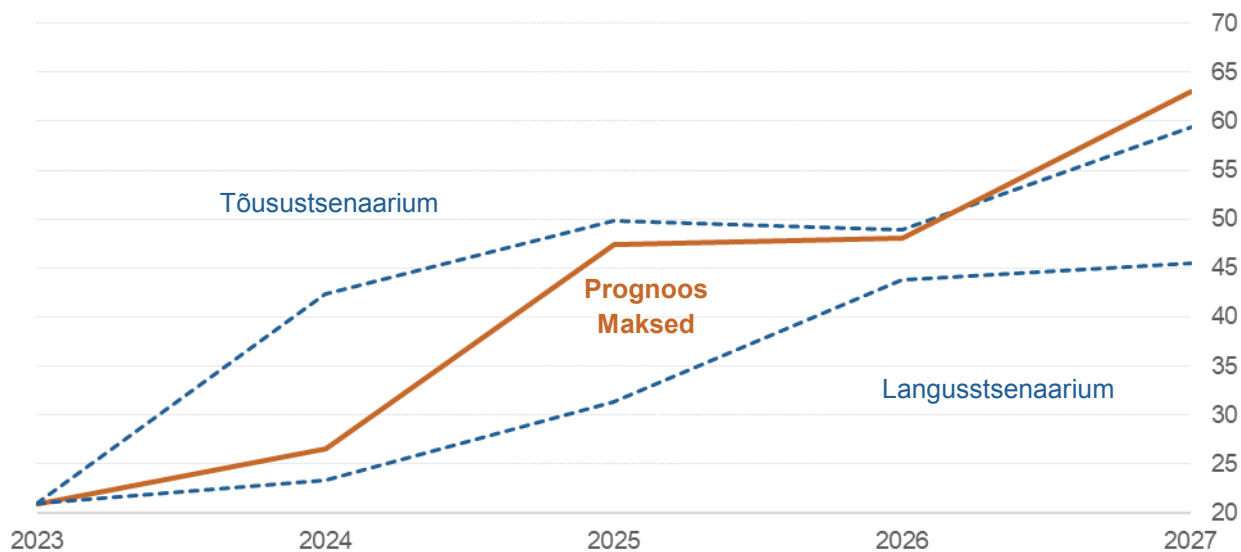
Rubriik 2a – ühtekuuluvuspoliitika

Aastateks 2023–2027 prognoositakse ühtekuuluvuspoliitika uue programmitöö jaoks makseid 177 miljardi euro ulatuses, mis on ligikaudu 8 miljardit eurot vähem kui eelmise aasta prognoosis. Mitmeaastase finantsraamistiku ülejäänud kestuse jooksul kujundavad makseid suuremad viivitused^{xiii} 2021.–2027. aasta programmitöö perioodi käivitamisel. 2021. aastal ei võetud vastu ühtegi riiklikku programmi ja eelduste kohaselt kiidetakse kõik programmid heaks 2022. aasta lõpuks. Tulenevalt COVID-19 pandeemiast ja sellest, et õigusaktide paketti, mille üle 2020. aasta jooksul läbirääkimisi peeti, oli vaja lisada taastealgatused, võeti asjaomased õigusaktid vastu hiljem, mis suuresti selgitab täheldatud viivitusi. Peale selle võis oma roll olla asjaolul, et riikide ametiasutused keskendusid taasterahastu „NextGenerationEU“ rakendamisele. Käesoleva prognoosi puhul lähtutakse tehnilisest eeldusest, et alates 2024. aastast hakkavad liikmesriigid aastatel 2021–2023 kogunenud viivitusi osaliselt tasa tegema ja mitmeaastase finantsraamistiku viimastel aastatel jõuab rakendamise tempo perioodi 2014–2020 omaga võrreldavale tasemele. See eeldus on tehtud praegusest geopoliitilisest olukorrast ja majanduslikust ebastabiilsusest tingitud suurema ebakindluse kontekstis ning arvestades, et puudub sobiv varasem võrdlusalus rakendamise prognoosimiseks pikas perspektiivis.

Käesolev prognoos hõlmab nii tõusu- kui ka languriske. Liikmesriigid võivad teha täiendavaid pingutusi, et kiirendada rakendamist alates 2023. aastast, ja eelmise programmitöö perioodi rakendamistempo võidakse saavutada varem. Maksete tegemine võib kiirenedada ka seoses algatusega „REPowerEU“,^{xiv} mille alusel pakkus komisjon liikmesriikidele välja võimaluse kanda kuni 12,5 % oma ühtekuuluvuspoliitika eraldistest üle taaste- ja vastupidavusrahastusse (mida prognoos ei kajasta), lähtudes juba kasutatavast 5 % eraldiste ülekandmise võimalusest ja lisades võimaluse kanda üle veel 7,5 % eraldisi üksnes algatuse „REPowerEU“

eesmärkide täitmiseks. Seevastu kui liikmesriigid täiendavaid pingutusi ei tee, jääb üheaastane viivitus püsima. Selle tagajärjel lükkuvad maksed edasi ja vahendite vabastamise N+3 reegli tõttu võib see kaasa tuua kulukohustuste vabastamise enneolematult kõrge taseme.

Graafik 3. Rubriigi 2a maksete prognoos (mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kohased kulukohustused) ning tõusu- ja langusstsenaariumid (miljardites eurodes)

Rubriik 3 – ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP)

ÜPP I samba raames tehtavate maksete prognoos (208 miljardit eurot aastatel 2023–2027) kajastab kõige hiljutisemat finantsplaneeringut ja liikmesriikide ülekandeid ÜPP kahe samba vahel.

Vastupidiselt ühtekuuluvuspoliitikale ei eeldata II samba (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, EAFRD) rakendamisel viivitusi tänu kahe aasta jooksul kohaldatavatele üleminekusätetele, millega pikendati perioodi 2014–2020 programme 2022. aastani. Kuna kõik liikmesriigid on esitanud oma strateegiakavad uue ÜPP kohta, siis eeldatakse, et perioodi 2023–2027 programmide tegelik rakendamine algab juba 2023. aastal ehk aasta varem kui eeldati 2021. aasta juuni prognoosiaruandes.

Mitmeaastasest finantsraamistikust 2021–2027 tulenevate maksete prognoos hõlmab ka eelmise programmitöö perioodi viimase kahe osaga (2021. ja 2022. aasta) seotud makseid. Eelduste kohaselt kaetakse neid maksetega kuni 2026. aastani (vt punkt 2.2. „2021. aasta eelsete kulukohustustega seotud maksed“).

Kuna perioodi 2014–2022 EAFRD programme viiakse ellu kavakohaselt ja ÜPP uute kavade heakskiitmine on pooleli, siis eeldatakse, et EAFRD rakendamine kulgeb sujuvalt. Aastatel 2024–2027 oodatakse aga teatavaid aastaseid lahknevusi, sest eelmiste programmide (mille suhtes kehtib N+3 reegel vahendite vabastamiseks) lõpuleviimise ja uute programmide (mille suhtes kehtib N+2 reegel vahendite vabastamiseks) kiirema järkjärgulise alustamise kattuvuse tõttu on maksed eelkõige koondunud 2026. aastasse. Peale selle võidakse sarnaselt ühtekuuluvuspoliitika vahenditele (vt eelmine punkt) teha EAFRDst kiiremini makseid seoses algatusega „REPowerEU“.

Muud programmid ja rubriigid

Kõikide muude rubriikide lõikes maksete prognoos viieaastase ajavahemiku kohta kasvab, tingituna mitme teguri kombinatsioonist.

- Mitme uue algatuse, näiteks liidu turvalise ühenduvuse^{xv} ja Euroopa kiibimääruse^{xvi} puhul on maksed, mida enamjaolt tehakse rubriigi 1 raames, koondunud esimestele aastatele.

- Hiljutiste geopoliitiliste sündmuste tõttu tuleb kiirendada maksete tegemist rubriigi 4 („Ränne ja piirihaldus“), rubriigi 5 („Julgeolek ja kaitse“) ja rubriigi 6 („Naabrus ja maailm“) alla kuuluvate programmide puhul.
- Teatavate programmide hilinenud alustamise tõttu 2021. aastal toimub hilisematel aastatel maksete ümberjagamine. Olulisem muudatus võrreldes eelmise aasta prognoosiga on seotud Brexitiga kohanemise reserviga, mille puhul on vastuvõetud õigusaktiga^{xvii} ette nähtud maksete jaotus aastate lõikes ühtlasem kui komisjoni ettepanekus ühe suure eelmakse kohta, millele tugines eelmise aasta prognoos.

2.2. Maksed 2021. aasta eelsete kulukohustuste täitmiseks

Prognoosi 2021. aastale eelnevate kulukohustuste (RAL, *reste à liquider*) täitmiseks tehtavate maksete kohta on ajakohastatud, et võtta arvesse 2021. aastal tehtud ja 2022. aasta eelarves kavandatud makseid. Prognoos, mille järgi järgmise viie aasta jooksul tehakse makseid 110 miljardi euro ulatuses, on suuresti kooskõlas eelmise aasta prognoosiga, kuigi aastate lõikes esineb teatavaid erinevusi.

Rubriik 2a – ühtekuuluvuspoliitika

Enamik 2021. aasta eelsete kulukohustuste täitmiseks tehtavaid makseid (58 %) on seotud eelmise programmi perioodi ühtekuuluvuspoliitika fondidega, mille rakendamine toimub täiskiirusel. Maksete prognoosid põhinevad liikmesriikide viimasel prognoosil (jaanuar 2022) ja hiljutisel teabel kohapealse rakendamise kohta. Ühtekuuluvusmeetmed pagulaste toetamiseks Euroopas (CARE), mille kohta komisjon tegi ettepaneku 8. märtsil 2022,^{xviii} võimaldavad liikmesriikidel kiirendada kõikide perioodi 2014–2020 programmide üle jäänud vahendite kasutuselevõtmist, koondades maksed esimestele aastatele (2022 ja 2023). Eelmise aasta aruandega võrreldes tähendab see 2024. aastal tehtavate maksete prognoosi vähenemist.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide viimane eelarveaasta lõpeb 2024. aasta juunis, kuid enamik makseid tehakse prognoosi kohaselt 2023. aasta lõpuks. Seoses sulgemisega eeldatakse, et kinnipidamismäär ja eelmaksete kontrollimist ja heakskiitmist arvesse võttes on maksed pärast 2024. aastat piiratud.

Rubriik 3 – ühine põllumajanduspoliitika

Perioodi 2014–2022 rakenduskavade eeldatav lõpuleviimine on suurel määral kooskõlas eelmise aasta prognoosiga. Lisandunud on aga uus element – hiljuti väljapakutud^{xix} kindlasummalised maksed põllumajandustootjatele ja toidutöötlemisectoris tegutsevatele VKEdele. Selle tagajärjel on aastatest 2024–2025 toodud 450 miljoni euro ulatuses makseid ettepoole, aastasse 2023.

Muud programmid ja rubriigid

Valdav osa (84 %) eelarve muude osade raames tasumisele kuuluvaid makseid on peaaegu ühtlaselt jaotunud rubriigi 1 („Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“) ja rubriigi 6 („Naabrus ja maailm“) vahel. Kui rubriigi 1 tegevus viiakse praeguste eelduste kohaselt varasemate hinnangutega võrreldes varem lõpule, siis rubriigi 6 projektid on ajakohastatud prognooside põhjal koondunud pigem hilisematele aastatele (2025–2026).

2.3. Kulukohustuste vabastamine

Proгноoside kohaselt vabastatakse 2023.–2027. aastal kulukohustusi kokku 7,6 miljardi euro ulatuses, mis on mõnevõrra vähem kui eelmise aasta prognoos (8,4 miljardit eurot). Toimunud on aga teatavaid olulisi muutusi.

Rubriik 2a – ühtekuuluvuspoliitika

Oluliselt on vähenenud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide varasemate programmide lõpuleviimisega seoses vabastatavad kulukohustused – 3,7 miljardilt eurolt 0,4 miljardile eurole. See tuleneb asjaolust, et algatuse CARE puhul on eelarveaasta 2021–2022 kaasrahastamise määr 100 %, mis hõlbustab vahendite täielikku ärakasutamist ja minimeerib riski, et kulukohustusi tuleb vabastada programmide sulgemise protsessi käigus.

Lähtudes samadest tehnilistest eeldustest kui need, mida kasutatakse maksete hinnangutes, esineb ühtekuuluvuspoliitika uute programmide puhul teatav kulukohustuste vabastamisega seotud risk alates 2026. aastast. Uue programmi töö perioodi viiendal aastal kehtivad 2022. ja 2023. aasta kulukohustuste vabastamise eesmärgid, kuid programmide alguses esinenud viivituste tõttu jääb maksetaotluste esitamise tempo siiski aeglasemaks. Rakendamise kiirenedes 2024. aastal võib kulukohustuste vabastamisega seotud risk väheneda. Kui aga kiirenemist ei toimu ja rakendamiskiirus jääb varasema, 2014.–2020. aasta tasemega sarnasele tasemele (sealhulgas üheaastane viivitus), kasvab kulukohustuste vabastamisega seotud risk eksponentsiaalselt. Selle äärmusliku stsenaariumi korral, milles ei arvestata programmi töö alguses esinenud viivituste olulist tasatagemist, võidakse suur osa 2021. aasta vahendite ümberkavandatud osast tegelikult kaotada.

Rubriik 3 – ühine põllumajanduspoliitika

Ligi kaks kolmandikku mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 3 alusel prognoositud vabastatavatest kulukohustustest on seotud EAFRDga. EAFRD 2014.–2022. aasta programmide sulgemist käsitlevas prognoosis tuginetakse jätkuvalt eeldusele, et võrreldes perioodiga 2007–2013 olukord paraneb. Üldtulemus on 2021. aasta prognoosist väiksem, võttes arvesse uut kindlasummalist makset põllumajandustootjatele ja toidutöötlemissektoris tegutsevatele VKEdele. Perioodi 2014–2022 EAFRD kulukohustused vabastatakse prognoosi kohaselt 2026. aasta paiku, sulgemisprotsessi käigus. ÜPP 2023.–2027. aasta strateegiakavade kohaste kulukohustuste vabastamist ei eeldata enne kavade sulgemist (st 2029.–2030. aasta paiku) ja neid ei ole käesolevas aruandes käsitletud.

Muud programmid ja rubriigid

Komisjoni keskselt hallatavate programmide puhul põhineb kulukohustuste vabastamise prognoos kõige hiljutisemal projektitasandi teabel. Uue elemendina võetakse arvesse uue mitmeaastase finantsraamistikuga seotud kulukohustuste vabastamist, tuginedes asjaomaste eelnevate programmide varasematele kulukohustuste vabastamise määradele. Kulukohustuste vabastamise prognoos hõlmab kogu aruandes käsitletud perioodi. Kulukohustuste vabastamise konkreetne aasta sõltub üksikute projektide ja meetmete sulgemisprotsessist ja seda ei ole võimalik täpselt prognoosida.

2.4. Taasterahastu „NextGenerationEU“

Taasterahastu „NextGenerationEU“ on kriisile reageerimise ning taaste- ja vastupidavusmeetmete ajutine erakorraline rahastamisvahend. Taasterahastu „NextGenerationEU“ tagastamatute vahendite puhul on tegemist sihtotstarbelise välistuluga ja neid kasutatakse prioriteetsete reformide kiireks toetamiseks ja paljude oluliste taasteprogrammide täiendamiseks. Taasterahastu „NextGenerationEU“ täpse mõju läbipaistvaks kajastamiseks on sihtotstarbelise välistulu eeldatavat rakendamist käsitlevad hinnangud esitatud iga programmi kohta eraldi (vt tabel 3). Prognoos põhineb 2023. aasta eelarveprojektile lisatud finantsplaneeringuga ette nähtud iga-aastastel kulukohustustel.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ keskmes on **taaste- ja vastupidavusrahastu**, mille vahendid moodustavad 80 % tagastamatutest eraldistest^{xx}. Seepärast sõltub taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendite väljavool suurel määral taaste- ja vastupidavusrahastust tehtavate väljamaksete tempost. Rahastu on jõudnud rakendamisetappi ning rakendamine edeneb kiiresti ja vastavalt liikmesriikide kehtestatud reformide ja investeeringute ajakavale. 2022. aasta mai lõpuks olid oma taaste- ja vastupidavuskava ametlikult esitanud 26 liikmesriiki^{xxi}. Komisjon tegi rahalisest toetusest kuni 13 % ulatuses eelmakseid 21 liikmesriigile, kes olid seda taotlenud. Kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määrusega ei saa ühelegi liikmesriigile enam eelmakseid teha (pärast 31. detsembrit 2021). Väljamakseid tehakse pärast positiivse hinnangu andmist maksetaotlustele, mida vastavalt taaste- ja vastupidavusrahastu määrusele võib esitada kuni kaks korda aastas, kui on täidetud taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt vastuvõetud nõukogu rakendusotsustes kehtestatud vahe- ja lõppeesmärgid. Aastatel 2023–2027 tehtavate maksete prognoos põhineb vastuvõetud ja komisjoni hinnatud kavadel, liikmesriikide poolt nende aruandekohustuse täitmise raames esitatud andmetel ning kuni 2022. aasta mai keskpaigani rahastu rakendamisel toimunud muutustel.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ suuruselt teine rahastamisvahend on **REACT-EU**, mis moodustab 12 % tagastamatust toetusest. Sellega luuakse sild ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodide 2014–2020 ja 2021–2027 vahele, makstes teatavate olemasolevate ühtekuuluvuspoliitika valdkonna fondide kaudu 2021. ja 2022. aastal välja täiendavaid vahendeid. REACT-EU raames võetakse kulukohustusi kahel aastal (2021 ja 2022). Vahe- ja lõppmaksed on koondunud aastatesse 2022–2024, kooskõlas REACT-EU eesmärgiga kiirendada rakendamist, kasutades olemasolevaid programme ja rakendamiseeskirjade paindlikkust. Võrreldes eelmise aasta prognoosiga on maksed veelgi rohkem koondunud esimestele aastatele, kuna liikmesriigid võivad kasutada REACT-EU vahendeid selleks, et tulla toime Ukrainast Venemaa sissetungi tõttu põgenevate inimeste vooga. Et ülejäänud vahendeid saaks kiiremini välja maksta, muudeti õigusakte, et võimaldada^{xxii} suurendada eelmakseid ja ulatuslikumalt kasutada lihtsustatud kuluvõimalusi. Eelduste kohaselt tehakse piiratud ulatuses sulgemismakseid 2025. aasta lõpuks.

Ülejäänud viiele programmile^{xxiii} mida taasterahastust „NextGenerationEU“ toetatakse, kulutatakse ülejäänud 8 % rahastu tagastamatute toetuse eraldistest. Maksete prognoosis tuginetakse eelmiste programmide käigus saadud kogemustele, võttes arvesse kulukohustuste lühemat tsüklit ja keskendumist taastumisega seotud vahetutele vajadustele. Täiesti uut **õiglase ülemineku fondi** mõjutavad mitmeaastase finantsraamistiku ja programmispetsiifiliste õigusaktide vastuvõtmisel esinenud viivitused. Enamiku liikmesriikide programmid võetakse eelduste kohaselt vastu 2022. aasta lõpu poole ja peaaegu kõikide väljamaksete tegemine jaguneb prognooside järgi aastatele 2023–2026. Programmi „**InvestEU**“ puhul kajastab prognoos eelarvelise tagatise eraldiste tegemise eeldatavat ajakava ning InvestEU nõustamiskeskuse ja InvestEU portaali maksete prognoosi.

Prognoosis eeldatakse, et kõikide taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendite suhtes on kulukohustused võetud 2023. aasta lõpuks ja neid kaetakse maksetega kuni 2026. aasta lõpuni, mis on kohaldatavates õigusaktides kehtestatud tähtajad. Seepärast ei eeldata kulukohustuste vabastamist.

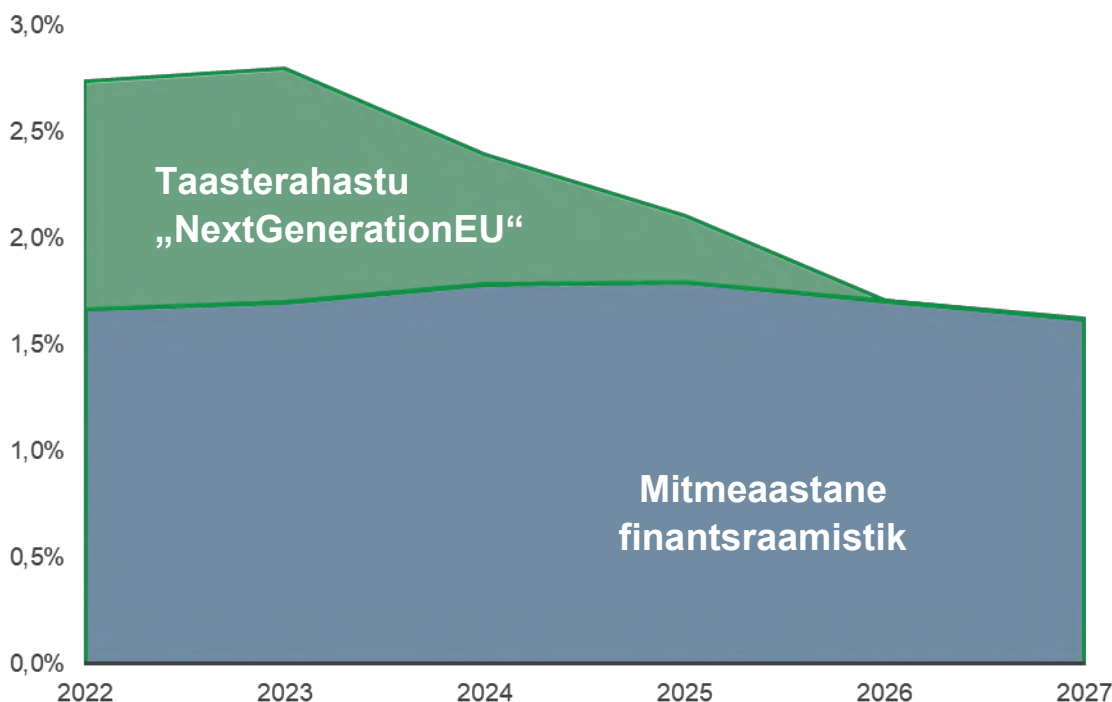
2.5. Täitmata kulukohustuste taseme muutumine

Perioodil 2021–2027 on täitmata kulukohustuste tase kõrgeim 2023. aasta lõpus, mil see võib ületada 458 miljardit eurot. See on taasterahastu „NextGenerationEU“ rakendamise ajutine mõju. Taasterahastuga „NextGenerationEU“ seotud täitmata kulukohustusi täidetakse alates 2024. aastast kuni 2026. aasta lõpuni, mil rahastu kulukohustustega seotud maksed peavad olema tehtud.

Kui arvestada üksnes mitmeaastasest finantsraamistikust 2021–2027 ja sellele eelnevatest mitmeaastastest finantsraamistikest tulenevaid täitmata kulukohustusi, siis võib 2027. aasta lõpuks võrreldes võrdlusperioodi algusega oodata ligikaudu 55 miljardi euro suurust nominaalset kasvu (+21 %). See muutus täitmata kulukohustustes on võrreldav ühtekuuluvuspoliitika iga-aastase kulukohustuste osa suurusega. Kuna suurim osa täitmata kulukohustustest on seotud ühtekuuluvuspoliitikaga, on see kõnealuse muutuse puhul eriti asjakohane. Kokkulepe vahendite vabastamise N+3 reegli säilitamise kohta koos uues programmitöö protsessis esinenud viivitustega tähendab seda, et maksed koonduvad mitmeaastase finantsraamistiku lõppu ja sellele järgnevasse aastatesse (vt punkt 2.1). Selle tulemusel on täitmata kulukohustuste kasv ka teataval määral ülehinnatud, sest see hõlmab muutust aastate vahel, mil täitmata kulukohustused on väikesed (2022. aasta lõpus tehakse suur osa programmide lõpuleviimisega seotud makseid, kuid ühtekuuluvuspoliitika puhul ei ole enamikku uusi kulukohustusi selleks ajaks veel võetud) ja mil need on kõrgeimal tasemel (2027. aasta lõpus on ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas võetud kõik kulukohustused, kuid üle poole maksetest tehakse järgnevatel aastatel).

ELi majanduse suurusega võrreldes täitmata kulukohustused tegelikult vähenevad. Alates 2023. aasta algusest kuni 2027. aasta lõpuni vähenevad täitmata kulukohustused (v.a taasterahastu „NextGenerationEU“ puhul) prognooside kohaselt 1,7 %-lt 1,6 %-le ELi kogurahvatulust. Sellest nähtub, et ELi majanduse nominaalne kasv kaalub täitmata kulukohustuste nominaalse kasvu suurel määral üles.

Graafik 4. Täitmata kulukohustuste taseme muutumine aastatel 2023–2027, mõõdetuna protsendina liidu kogurahvatulust

3. ELi eelarve vahendite sissevoolu prognoos aastateks 2023–2027

ELi eelarvet rahastatakse omavahenditest ja muudest tuludest. Peale selle on liidule antud volitus võtta laenu taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamiseks. Komisjon kaasab vahendeid rahvusvahelistel kapitaliturgudel tehtavate tehingute kaudu, lähtudes taasterahastu „NextGenerationEU“ kuluprogrammide rahastamisvajadustest (vt punkt 2.4). Selleks järgib komisjon mitmekesisist rahastamisstrateegiat^{xxiv} ning avaldab kõnealuse strateegia osana iga-aastased otsused laenu võtmise kohta ja kuuekuulisi perioode käsitlevad rahastamiskavad. Käesolevas prognoosis keskendutakse mitmeaastase finantsraamistiku jooksul eelarvekulude rahastamiseks vajalikele tuludele.

Eelarve rahastamiseks vajalike omavahendite kogusumma määratakse kindlaks kogukulu põhjal, millest on lahutatud muud tulud. Vastavalt sellele põhineb ELi eelarve 2023.–2027. aasta tulude prognoos põhimõttel, et kuludele peavad vastama tulud, seega võrdub kogutulu kogukuluga.

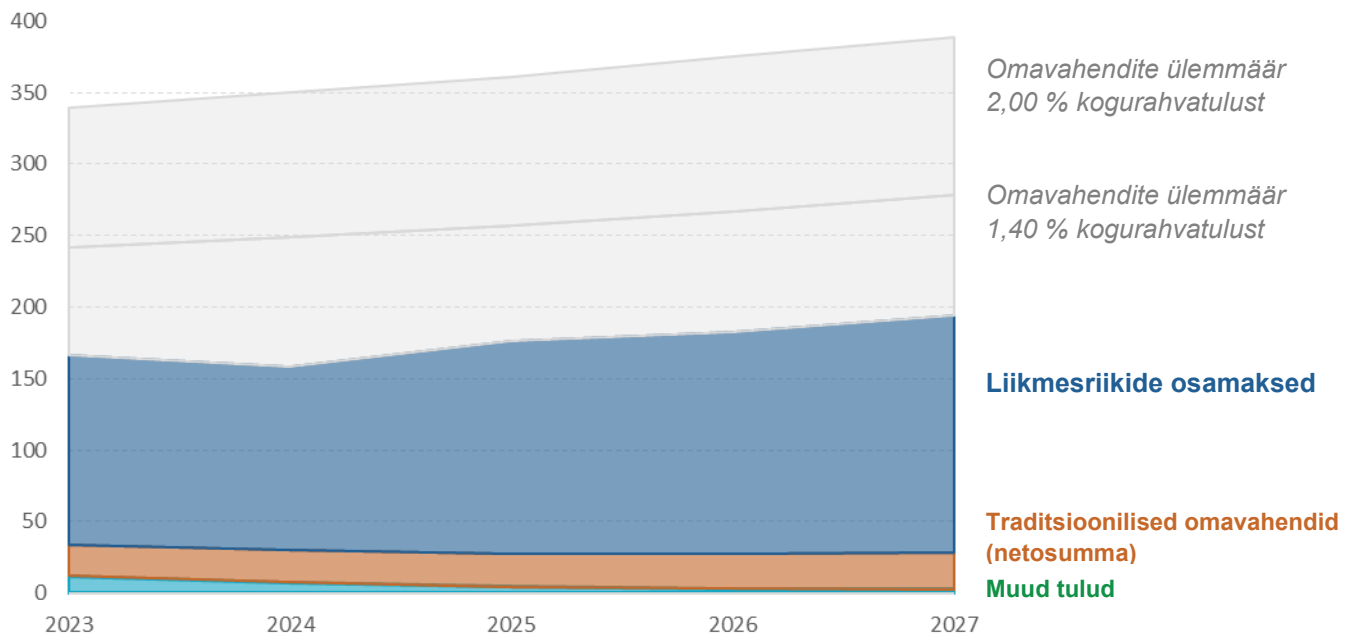
Alates 2021. aastast on Ühendkuningriik teinud kooskõlas väljaastumislepinguga (V osa) makseid ELi eelarvesse eelmiste mitmeaastaste finantsraamistikega seotud täitmata kulukohustuste alusel. See hõlmab 2020. aasta lõpu seisuga täitmata kulukohustusi ning pensionikulusid ja finantsarvelduse muid komponente. Ühendkuningriigi osamakse näol on tegemist ELi eelarve muude tuludega ja see ei kuulu liidu omavahendite hulka. Osamaksete tegemine lõpetatakse järk-järgult vastavalt täitmata kulukohustuste täitmisele.

Muud mitmesugused elemendid, mis ei moodusta osa liidu omavahenditest, jäävad eelduste kohaselt nominaalselt stabiilseks 2023. aasta eelarveprojekti tasemel.

Eelarvekulude tasakaalustamiseks vajalikest tuludest enamiku moodustavad ülejäänud rahalised vahendid – liikmesriikide osamaksed ja tollimaksud. Tulude prognoos põhineb parameetritel, mis on esitatud omavahendeid käsitlevas 2020. aasta otsuses, millega kehtestati ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevad uued omavahendid. Lisaks hõlmavad prognoosid nii käibemaksul põhinevaid täpsustatud omavahendeid kui ka kõrgemat tollimaksude määra, mille liikmesriigid oma kogumiskulude katteks endale jätavad. Neis ei võeta arvesse komisjoni 22. detsembri 2021. aasta ettepanekuid uute omavahendite kohta^{xxv}. See kehtib ka tulevaste ettepanekute puhul, mille komisjon on kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppega^{xxvi} kohustunud esitama.

Perioodil 2023–2027 moodustavad liikmesriikide osamaksed prognoosi kohaselt keskmiselt 146 miljardit eurot aastas ehk 0,8 % ELi kogurahvatulust. Liikmesriikide osamaksete muutumine prognoosiga hõlmatud perioodil sõltub peamiselt kulude tsüklist ja Ühendkuningriigi osamaksete tegemise järkjärgulisest lõpetamisest. Alates 2025. aastast kasvavad liikmesriikide osamaksed stabiilselt kuni 2027. aastani, tulenevalt uute programmide täiskiiruse saavutamisest tingitud suurematest kuludest ja Ühendkuningriigi täitmata kulukohustuste katteks tehtava osamaksete järkjärgulisest lõpetamisest.

Graafik 5. Tulude prognoos mitmeaastase finantsraamistiku 2023–2027 rahastamiseks (miljardites eurodes)

Liidu kogutud omavahendite kogusumma ei tohi ühelgi aastal ületada omavahendite otsuses^{xxvii} sätestatud omavahendite ülemmäära 1,40 % ELi liikmesriikide kogurahvatulust, mida on ajutiselt täiendavalt suurendatud 0,6 % võrra ELi kogurahvatulust, et katta liidu kõik kohustused, mis tulenevad kapitaliturgudel laenu võtmisest taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamiseks. Kuigi prognooside kohaselt kasvavad omavahendid kuni 2027. aastani ühtlaselt, siis omavahendite ülemmäära raames kasutatav varu (nn manööverdamisruum) püsib eelduste kohaselt stabiilne, sest eeldatavalt liidu kogurahvatulu võrdlusperioodi jooksul järk-järgult suureneb^{xxviii}. Perioodi jooksul on manööverdamisruum keskmiselt 187 miljardit eurot, millest 104 miljardit eurot on ette nähtud taasterahastu „NextGenerationEU“ suurendamiseks.

ELi eelarvega on ette nähtud intressimaksud vahenditelt, mis on alates 2021. aastast laenatud ja eraldatud tagastamatuks toetuseks taasterahastu „NextGenerationEU“ raames. Nende kulude rahastamiseks vajalikud omavahendid arvestatakse omavahendite ajutiselt suurendatud (0,6 % võrra ELi kogurahvatulust) ülemmäära sisse. Perioodi 2021–2027 jooksul on taasterahastu „NextGenerationEU“ kulude rahastamiseks kavandatud kokku 14,7 miljardit eurot^{xxix}. Suuremad kulud on kavandatud hilisemateks aastateks, et kajastada järkjärguliselt ulatuslikumat laenuvõtmist. Samal ajal valitseb seoses taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamiskuludega ebakindlus, võttes arvesse finantsturgudel alates 2021. aasta detsembrist toimunud intressimäärade kiiret ja märkimisväärset tõusu.

4. Järeldused

Käesolev prognoos on koostatud Ukrainas toimuvast sõjast tingitud suure ebakindluse kontekstis. Liikmesriikide ja konkreetsete sektorite toetamiseks juba esitatud algatused hõlbustavad pooleliolevate programmide täielikku ärakasutamist ja nendega seotud maksete kiiremat tegemist. Tänu välistele rahastamisvahenditele saab Ukraina ja liidu naabruses asuvate partnerriikide jaoks kasutada rohkem vahendeid. Nagu on prognoosides kajastatud, püsivad vajadused eelduste kohaselt ka edaspidi suured, mis tähendab ulatuslikumaid väljamakseid ELi asjaomastest eelarvelistest toetusvahenditest.

Mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmäär on iga järgmise viie aasta kohta prognoositud maksete tegemiseks jätkuvalt piisav tänu mitmeaastase finantsraamistiku automaatse kohandamise

mehhanismidele, eelkõige võimalusele kanda kasutamata summad üle perioodi lõppu, mil vajadused on suurimad. Netovaru aastatel 2023–2027 on aga ligikaudu 1,3 miljardit eurot. Selle suurus tuleb edaspidi hoolikalt jälgida, eeskätt uute poliitikaalgatuste potentsiaalse mõju mõõtmiseks või pooleliolevate programmide raames maksete tegemise täiendavaks kiirendamiseks.

Kuigi pooleliolevate programmide lõpuleviimine on edenenud, tekitab mitmeaastast finantsraamistikku 2021–2027 käsitlevate õigusaktide paketi hiline vastuvõtmine COVID-19 pandeemia tõttu enamiku jagatud eelarve täitmisega hõlmatud uute programmide puhul mitmeaastase finantsraamistiku alguses rohkem viivitusi ja suuremaid kulukohustuste vabastamisega seotud riske kui varem eeldati. Seetõttu on maksevajadused koondunud mitmeaastase finantsraamistiku ülejäänud osale. Veel üks tagajärg on suurem risk programmitöö perioodi hilisematel aastatel rahalisi vahendeid kulukohustuste automaatse vabastamise tagajärjel tegelikult kaotada, kui liikmesriigid ei pinguta juba alates tegeliku rakendamise esimestest aastatest selle nimel, et esialgseid viivitusi tasa teha.

Tänu taasterahastust „NextGenerationEU“ investeringutele ja reformidele antavale toetusele on ELi eelarve Euroopa majanduse COVIDi-järgse taastumise keskmes ka järgmistel aastatel, kui eelmiste mitmeaastaste finantsraamistike programmid lõppevad ja enne seda, kui uued programmid saavutavad täiskiiruse. Vajadus rakendada taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendeid enne väljamaksete tegemise tähtaega 2026. aastal võib mõjutada liikmesriikide suutlikkust teha seoses mitmeaastase finantsraamistiku alusel jagatud eelarve täitmise alla kuuluvate vahenditega täiendavaid pingutusi uue programmitöö perioodi kiiremaks käivitamiseks.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ avaldab ajutiselt mõju ka ELi täitmata kulukohustuste tasemele, mis on kõrgeim 2023. aasta lõpus ja jõuab seejärel 2027. aasta lõpuks järk-järgult tagasi mitmeaastase finantsraamistiku perioodi algusega võrreldavatele tasemetele. Kuigi täitmata kulukohustused mitmeaastase finantsraamistiku lõpus 2023. aastaga võrreldes nominaalselt suurenevad, siis mõõdetuna osakaaluna ELi kogurahvatulust need vähenevad, millest nähtub, et ELi majanduse nominaalne kasv kaalub üles ELi eelarvest tehtavate täitmata kulukohustuste kogunemise.

Eelarve rahastamiseks vajalikud prognoositud tulud (peamiselt ELi omavahendid) kasvavad stabiilselt kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kuludega. Omavahendite ülemmäära alusel kasutatava varu suurus (nn manööverdamisruum) püsib aga suhteliselt stabiilne, sest suurenev tuluvajadus on vastavuses ELi majanduse prognoositud nominaalse kasvuga.

I lisa. Prognoosi tulemused*

* Kui ei ole märgitud teisiti, on kõik väärtused esitatud jooksevhindades miljardites eurodes. Ümardamise tõttu ei pruugi mõned kogusummad olla päris täpsed.

Tabel 1.1 Mitmeaastase finantsraamistiku vahendite väljavoolu pikaajaline prognoos aastateks 2023–2027

Aasta	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Kulukohustuste ülemmäär	182,7	184,3	187,9	179,7	185,4	919,9
Maksete ülemmäär	168,6	168,9	172,2	175,7	179,2	864,5
<i>Lisaks kohandamine vastavalt mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklile 5 (prognoos tulevaste aastate kohta)</i>	0,0	1,7	1,7	1,8	4,2	9,4
Kulukohustused (kavandatud)*	185,7	187,4	192,2	183,0	191,0	939,4
Prognoositud maksed*	166,3	158,0	176,3	182,8	193,9	877,3
Millest erivahendid**	3,2	0,1	1,2	0,0	0,0	4,6

Tabel 1.2. Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kulukohustustega seotud maksed

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	15,5	18,2	21,0	22,2	22,8	99,8
2. Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused	11,8	25,5	53,3	58,9	76,1	225,6
2.1. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	5,4	16,9	44,0	48,1	63,0	177,4
2.2. Vastupanuvõime ja väärtused	6,4	8,5	9,3	10,8	13,1	48,2
3. Loodusvarad ja keskkond	46,1	56,1	58,8	61,0	56,9	278,9
3.1. Turuga seotud kulud ja otsetoetused	40,7	41,6	41,8	41,9	42,0	208,1
3.2. Muud loodusvarade ja keskkonnaprogrammid	5,4	14,5	17,0	19,1	14,9	70,8
4. Ränne ja piirihaldus	2,4	3,8	4,4	4,7	4,8	20,1
5. Julgeolek ja kaitse	0,9	1,8	1,9	2,3	2,3	9,2
6. Naabrus ja maailm	9,5	13,0	15,0	15,7	15,6	69,0
7. Euroopa avalik haldus	11,4	11,8	12,2	12,6	13,0	61,0
Erivahendid	2,7		1,1			3,8
Kokku	100,3	130,3	167,8	177,4	191,6	767,4

Tabel 1.3. Maksed 2021. aastale eelnevate kulukohustuste täitmiseks

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	5,4	4,1	3,1	1,8	1,3	15,6
2. Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused	44,0	18,0	1,3	1,2	0,2	64,6
2.1. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	43,7	17,7	1,2	1,1	0,2	63,9
2.2. Vastupanuvõime ja väärtused	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,7
3. Loodusvarad ja keskkond	11,4	1,0	0,4	0,4	0,1	13,3
3.1. Turuga seotud kulud ja otsetoetused	0,0					0,0
3.2. Muud loodusvarade ja keskkonnaprogrammid	11,4	1,0	0,4	0,4	0,1	13,3
4. Ränne ja piirihaldus	0,7	0,5	0,1	0,0	0,0	1,3
5. Julgeolek ja kaitse	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,7
6. Naabrus ja maailm	4,2	3,9	3,5	1,9	0,7	14,2
Kokku	65,9	27,7	8,5	5,4	2,4	109,8

* Kulukohustuste kogusummad ja hinnangulised maksed hõlmavad mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklist 5 ja finantsmääruse artikli 15 lõikest 3 tulenevaid assigneeringuid. Arvestuses ei sisaldu mittesihotstarbelised varud.

** Erivahendite summad sisaldavad solidaarsus- ja hädaabireservi, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi, Brexitiga kohanemise reservi ja paindlikkusinstrumenti. Alljärgnevates tabelites sisalduvad paindlikkusinstrumenti kasutuselevõtmisega seotud summad vastavates rubriikides.

Tabel 2. Kulukohustuste prognoositud vabastamine

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Lõpuleviimine	Mitmeaastane finantsraamistik	Kokku
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	1,5	1,5	3,0
2. Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused	0,7	1,0	1,7
2.1. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	0,4	0,4	0,8
2.2. Vastupanuvõime ja väärtused	0,3	0,7	0,9
3. Loodusvarad ja keskkond	0,8	0,8	1,5
3.2. Muud loodusvarade ja keskkonnaprogrammid	0,8	0,8	1,5
4. Ränne ja piirihaldus	0,3	0,5	0,8
5. Julgeolek ja kaitse	0,1	0,1	0,1
6. Naabrus ja maailm	0,1	0,3	0,4
Kokku	3,4	4,1	7,6

Tabel 3. Taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendite väljavoolu pikaajaline prognoos

Programm	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Programm „Euroopa horisont“	1,8	1,3	0,4	0,1	0,0	3,5
InvestEU fond	1,2	1,2	1,0	1,2	0,0	4,7
Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	10,0	3,5	1,1	0,0	0,0	14,6
Euroopa Sotsiaalfond (ESF)	5,5	6,2	2,4	0,0	0,0	14,1
Euroopa taaste- ja vastupidavusrahad	76,4	56,9	38,5	50,6	0,0	222,4
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	0,5	0,8	0,2	0,2	0,2	1,9
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	2,4	2,1	1,4	0,7	0,0	6,6
Õiglase ülemineku fond	0,2	2,4	4,0	4,1	0,0	10,7
Kokku	98,0	74,5	48,9	56,8	0,2	278,4

Tabel 4. Täitmata kulukohustuste kogusumma muutus 2023. ja 2027. aasta vahel

Allikas	Täitmata kulukohustused 2023. aasta alguses* (hinnang)	Kulukohustused 2023–2027	Maksed 2023–2027	Kulukohustuste vabastamine 2023–2027	Täitmata kulukohustused 2027. aasta lõpus
Mitmeaastane finantsraamistik	259,8	939,4	877,3	7,6	314,4
Taasterahastu „NextGenerationEU“	165,4	113,0	278,4		0,0
Kokku	425,1	1 052,5	1 155,6	7,6	314,4

* 2022. aasta alguse seisuga täitmata kulukohustused sisaldavad 3,3 miljardi euro suurust summat, mis tekkis kolmandate riikide osamaksetest mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 konkreetsetesse programmidesse ja mida tabel ei sisalda.

Tabel 5. ELi eelarve vahendite sissevoolu pikaajaline prognoos aastateks 2023–2027

		2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Omavahendite ülemmäär protsentides ELi kogurahvatulust		2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	ei kohaldata
<i>millest ajutine suurenemine NGEU jaoks</i>		0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	ei kohaldata
Omavahendite ülemmäär miljardites eurodes*	<i>a</i>	326,9	342,0	357,0	371,8	386,3	ei kohaldata
<i>millest ajutine suurenemine NGEU jaoks</i>	<i>a'</i>	98,1	102,6	107,1	111,5	115,9	ei kohaldata
Traditsiooniliste omavahendite netosumma**	<i>b</i>	21,6	22,6	23,6	24,6	25,6	118,0
Liikmesriikide osamaksed***	<i>c</i>	132,6	127,7	148,4	155,1	165,5	729,4
Omavahendid kokku	$d = b + c$	154,2	150,4	172,0	179,7	191,2	847,4
<i>millest NGEU kohustustega seotud omavahendid</i>	<i>d'</i>	1,0	2,1	2,7	3,7	5,0	14,5
Muud tulud (sh Ühendkuningriigi esialgne osamakse)	<i>e</i>	12,1	7,6	4,3	3,1	2,7	29,8
KOGUTULU	<i>d + e</i>	166,3	158,0	176,3	182,8	193,9	877,3
Omavahendite ülemmäär raames kasutatav varu	<i>a – d</i>	172,7	191,6	185,0	192,1	195,1	ei kohaldata
<i>millest varu NGEU ajutise suurendamise raames</i>	<i>a' – d'</i>	97,0	100,5	104,4	107,8	110,9	ei kohaldata

* Omavahendite ülemmäär arvutatakse 2022. aasta kevade majandusprognoosi alusel EL 27 kogurahvatulu kohta aastatel 2023–2027.

** Traditsiooniliste omavahendite puhul on arvestatud, et kogumiskuludena jätavad liikmesriigid endale 25 %.

*** Liikmesriikide osamaksed hõlmavad kogurahvatulul põhinevaid ja reformitud käibemaksupõhiseid omavahendeid ning ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevaid uusi omavahendeid.

-
- ⁱ Kui ei ole täpsustatud teisiti, on kõik summad käesolevas aruandes esitatud jooksevhindades.
- ⁱⁱ Nõukogu määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11).
- ⁱⁱⁱ Nõukogu määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23) (taasterahastu „NextGenerationEU“).
- ^{iv} COM(2021) 343, 30. juuni 2021.
- ^v Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).
- ^{vi} COM(2022) 400, juuni 2022.
- ^{vii} COM(2022) 80 final, 28. jaanuar 2022.
- ^{viii} Mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikliga 5 on ette nähtud täiendavad eraldised kulukohustuste assigneeringuteks ja maksete assigneeringuteks eelnevalt kindlaksmääratud programmide loetelu puhul summa ulatuses, mis on võrdne finantsmääruse artikli 107 alusel aasta n–1 eelarvesse kantud konkurentsitrahvidest saadava tuluga.
- ^{ix} Finantsmääruse artikli 15 lõikes 3 on sätestatud, et teadusprojektide vabastatud kulukohustuste summale vastavad kulukohustuste assigneeringud võib eelarvemenetluse raames uuesti kättesaadavaks teha teadusprogrammi jaoks, mille alla projektid kuuluvad, või selle jätkuprogrammi jaoks.
- ^x Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).
- ^{xi} ELT C 66 I, 19.2.2019, lk 1.
- ^{xii} COM(2021) 365, 7. juuni 2021, ja COM(2022) 266, 7. juuni 2022.

^{xiii} Võrdlusena eeldati 2021. aasta pikaajalises prognoosis sarnast viivitust kui perioodil 2014–2020, mil edasi tuli lükata ligikaudu pooled esimesel rakendamisaastal maksmisele kuulunud summad.

^{xiv} COM(2022) 231 final, 18. mai 2022.

^{xv} COM(2022) 57 final, 15. veebruar 2022.

^{xvi} COM(2022) 46, 8. veebruar 2022.

^{xvii} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1–26).

^{xviii} COM(2022) 109 final, 8. märts 2022.

^{xix} COM(2022) 242 final, 20. mai 2022.

^{xx} Taaste- ja vastupidavusraha laenudega seotud osa kohta ei ole prognoos kättesaadav, sest selle rakendamise mehhanism lähtub nõudlusest (sarnaselt muudele eelarveväliselt rakendatavatele laenupõhiste vahenditele).

^{xxi} Ühe liikmesriigi puhul toimuvad arutelud kava projekti alusel.

^{xxii} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. aprilli 2022. aasta määrus (EL) 2022/613, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 seoses REACT-EU vahenditest tehtavate eelmaksete suurendamise ja ühikuhinna kehtestamisega (ELT L 115, 13.4.2022, lk 38–41).

^{xxiii} Õiglase ülemineku fond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, programm „Euroopa horisont“, programm „InvestEU“ ja liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU).

^{xxiv} COM(2021) 250 final, 14. aprill 2021.

^{xxv} COM(2021) 570 final, 22. detsember 2021.

^{xxvi} Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise institutsioonidevahelise kokkuleppe (mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava) II lisa B osa. 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28–46).

^{xxvii} Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053 (ELT L 424/1, 15.12.2020).

^{xxviii} Euroopa Komisjon, Euroopa majanduse 2022. aasta kevadprognoos. [Euroopa majandusprognoos.Kevad 2022 |Euroopa Komisjon \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2022_et) (https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2022_et).

^{xxix} Ilma et see piiraks uute omavahendite kasutuselevõtmist taasterahastu „NextGenerationEU“ kulude tagasimaksete ja intressikulude katteks.